SENDİKALI

DENİZ - İŞ

İŞÇİ, DÂVASINI SENDİKALARDA TOPLANMAKLA HALLEDEBİLİR!

Sayı: 58 — 15 Şubat 1955 Salı — 15 günde bir Salı günleri çıkar. Fikrî, içtimaî, iktisadî işçi gazetesi — Fi: 10 kuruş

İşçileri işinden attırmağa çalısan sendika başkanı

Bundan bir müddet evvel Denizcilik Bankası Yükleme servisinde çalışan 546 sicilli Şinasi ile 511 sicilli diğer bir işçi 16 postasında işe yazılmış iken işçilerin rahatsız olması dolayısiyle iş saatinde işe gidemiyeceklerini beyan etmeleri üzerine başka işçi gönderilmiş bu işçilerin her ne kadar servis memurları rapor tutmuşlar ise de o gün nöbetçi bulunan İşçi mümessili Mehmet Ali Sarının gayretiyle bu rapor iptal edilerek geriye alınmıştır.

Fakat adı geçen işçilerin çalışacakları vapurda çalışan yükleme boşaltma servisi deniz işçileri sendikası başkanı Süleyman Özzehir ile ile yine bu sendikanın ikinci başkanı Fethi Tanışın babası Hafız lâkabiyle tanılan Kemal Çavuş müştereken tanzim ettikleri bir raporla yukarda adı geçen işçileri işi terkettiklerini belirterek vaziyeti idareye bildirmişlerdir. İşveren idare de derhal bu işçilerin işten atılması için muameleye başlamış ise de işçi mümessili Mehmet Ali Sarı duruma müdahale ederek Süleyman Özzehir ile Hafız Çavuşun tuttukları raporun hakikate aykırı bulunduğunu çünkü işçilerin bu gemiye gitmediklerini ve aksi sabit olduğu takdirde mümessil olarak bu cezanın kendisine verilmesi [illegible] nı peşinen kabul ettiği idareye verdiği bir imza ile iki işçinin işinden haksız yere atılmasına mani olmuştur.

İşin tuhaf tarafı M. Ali Sarının kurtardığı işçiler Süleyman Özzehirin başkanı bulunduğu aynı işyerinde bulunan ikinci sendikanın üyeleridir.

Adı geçen işçi Şinasi bu durumu öğrenir öğrenmez Liman Tahmil Tahliye işçileri sendikasına üye yazılmıştır.

Görülen lûzum üzerine

Bir limonu sıkarız suyunu alır ve sonra kabuğunu atıveririz.

Bu hareket cansız bir maddeye karşı tabiîdir. Ama böyle bir hareket bir insan için hakşinasmane olmaz elbette..

Bir işçi bir işyerine girer orada senelerce çalışır gençliğini, enerjisini orada tüketir, artık çalışma takati azalmıştır. Randımanını da kaybetmiştir. (İşverenin gözüyle iş gücü bakımından suyu gitmiş posası kalmıştır.)

İşte o zaman eline hemen bir kâğıt sıkıştırılır: (Görülen lüzum üzerine işinize son verilmiştir.)

Sermaye; daima fazla kâr peşinde koşar, bu sebeple işveren daha fazla randıman vermesi mümkün olan genç işçi arar.

Ama çıkardığı yaşlı işçi senelerce o müesseseye emek vermiştir. Gençliğini orada tüketmiştir. Muhakkak ki yaşlı işçi de bir kalb bir gönül sahibidir. İşyerinden tatlı acı hülyalarından ayrılırken işverenden güleryüz tatlı söz bekler. Eline verilen kâğıt parçasında; (Görülen lüzum üzerine...) cümlesini değil belki bir teşekkür acılarını unutturacak güzel bir iki cümle arar.

Bu, onun en tabiî hakkıdır. Ama bu kadar basit bir şey neden düşünülmez acaba)..

DENİZ İŞ

Senkikaları parçalamana müsade müsade etmiyeceğiz Rüştü Güneri

Minnacık bir böceği sakın küçümsemeyin, kocaman bir elmayı delik deşik eder.

Sinek ufaktır demeyin bir tas çorbaya düşerse mide bulandırır.

Mikrop ise gözle görülmez ama sapasağlam bir adamı bir kaç günde yatağa düşürür.

Cemiyette de bu çeşit mahlûklar mevcut olabilir meselâ bizim mevzuumuz olan sendikacılığı ele alalım.

Sendikalar kanun yollariyle ve kanunların emrettiği şekilde kurulur. Ve yine kanunen işçi vasfını haiz olanlar sendikalara girebilirler.

Meselâ gemilerde hiçbir zaman çalışmamış olan bir vatandaş Gemi Adamları sendikasına giremez, kanunlar buna manidir.

Söz buraya gelince hemen diyeceksiniz ki:

— Anladık yine Rüştü Güneriden bahsedeceksiniz. Gemilerde çalışmamış ama elinde bir liman cüzdanı var. Buna ne buyrulur?

Evet biz de zaten hayret ettik bu işe de çalıştığını iddia ettiği geminin kaptanına gittik sorduk bize kısaca şu cevabı verdi:

— Böyle bir adam benim gemimde çalışmadığı gibi kendisinde görmedim. Fakat bana şöyle tenbih ettiler. [illegible]

— Eğer sana sorarlarsa gemide çalıştı dersin dediler.

Şimdi tok sözlü kaptanın bu cevabından sonra elimizi şakağımıza koyup düşünelim.

Acaba sayın Rüştü Güneri neden lüzum görmüş de bir liman cüzdanı almak için böyle bir yola tevessül edecek kadar ileri gitmiş dersiniz?

Belki Rüştü Güneri, kendisi bizden sormağa pek cesaret edemez ama bazı kimselerin hatırına gelebilir

— İşçi olmuş veya olmamış bir yolunu bulmuş, bir sendika başkanlığını eline geçirmiş geçinip gidiyor işte.. bırakın adamcağızı kendi haline ne istersiniz zavallıcıktan?

Evet bizim şahsen kimse ile bir alıp vereceğimiz yok ama kanunen kurulmuş bir federasyon olarak kendi branşımız[illegible]daki sendialarla ilgilenmek, onların durumlariyle alâkadar olmak, onların hak ve menfaatlerini korumak, onların didik didik didilmesine, kurt yemiş elmaya dönmesine, hasta olup yatağa düşmesine göz yumamayız. Her vatandaşa saygı gösteririz ama kanunları, vatandaşın ferdi hürriyetinin üstünde tutarız.

Bunu yaparken de yine vatan vazifesi yaptığımıza kaniiz.

SENDİKALI

işçi sigortaları hastahanelerinde doktor ve yatak sayısı kifayetsiz

İşçi Sigortaları Hastahanelerinde doktorlar her gün 250 — 300 hastanın müracaatı ile karşılaşmakta ve bilhassa dahiliye polikliniklerinde bir mütehassısa 50 60 hasta düşmektedir. Bu durumdan ve üstün körü muayeneden işçiler kadar doktorlarda müştekidirler. Bu hastahanelerde çalışan bir dahiliye mütehassısı:

— "Bir hekim günde ancak 15 hastaya lâyıkı ile bakabilir. 15 hastadan sonra, dikkat, teşhis kabiliyeti azalır.

100.000 işçiye 132 yatak!

İşçi sigortalarının Sultanahmetteki hastahanesinin bölgesi Galata köprüsünden ve Haliçten başlamakta Çekmeceye kadar devam etmekte ve Trakya bölgesi ile Kadıköy tarafında Kartal'ı da içine almaktadır. Bu suretle en az yüz bin kişilik bir işçi kitlesine hitap eden hastahanede sadece 132 yatak bulunmaktadır. Hastahanede bir doktorun baktığı yatak sayısı ise diğer hastahanelere nisbetle 5 misli fazladır. Gezici, yani verilen adresteki vak'alara giden ancak bir tek doktor bulunduğu için, bu doktor ancak 5 6 vak'aya müdahale edebilmekte ve günde en az 10 — 15 vak'a doktorsuz kalmaktadır.

Kapı kapı dolaşan hastalar

Diğer taraftan işçiler de hastahane hastahane dolaştırılmaktan müştekidirler. Dün Topkapıda kolu kırılan bir işçi ilk önce Sultanahmete yollanılmış, sonra Bakırköye gönderilmiştir. Bakırköyde de röntgen cihazı bulunmadığı için, kırık kolun verdiği ıstırapla hasta yeniden, Sultanahmete sevkedilmiştir.

Sigorta hastahaneleri, yatak. doktor ve personel adedi bakımından tam bir kifayetsizlik içindedir. Bu kifayetsizliğe yapılmakta olan 560 yataklı hastahanenin de kâfi gelmiyeceği selâhiyetli şahıslar tarafından ısrarla söylenmektedir.

Deniz işçilerinin sigorta primi

Bu yılbaşından itibaren deniz işçileride işçi sigortalarına dahil edilmişlerdir. Sigortaya her ay verilecek primin yarısı işveren, yarısı da işçi tarafından ödenmesi lâzım gelirken, deniz işçileri halen almakta oldukları maaşlardan işçi sigortaları için pirim kesilmesine itiraz etmkekte ve aldıkları aylıklarla geçimlerini zor temin ettiklerini ileri sürerek pirim vermek istememektedirler

Bu durum karşısında bazı armatörler, personellerine pirim nisbetinde zam yapmak mecburiyetindee kalmışlardır.

3 fabrika kuruluyor

Ankara, ı (Telefonla) — Yabancı sermayeyi teşvik kanunundan faydalanarak yeniden 3 fabrikanın memleketimizde kurulmasına müsaade verilmiştir.

Bu fabrikalar, biri dünyanın en büyük radyo fabrikaları olan Philips firması tarafından bir milyon lirası nakti ve 510 bin lirası da ayrı sermaye ile İstanbulda kurulacaktır.

Hollanda sermayesi ile kurulacak olan bu fabrika radyo cihazları telli ve telsiz tegraf alıcı ve verici cihazları, telefon santral ve makineleri, bilumum elektrik ölçü aletleri imâl edecektir.

Amerika sermayesi ile kurulmakta olan ikinci fabrika kurşun ve mürekkepli dolma kalem İsviçre sermayesi ile kurulacak 3 üncü fabrika da her türlü inşaat malzemesi ve sıhhi malzeme imâl edecektir.

Bu sonuncu fabrikanın sermayesi 655.500 İsviçre frangıdır.

Bir dâva ve bir mütalaa

Yükleme - Boşaltma Servisi Deniz İşçileri Sendikasının bir kısım işçilere mahkemede açtığı dâva 14 üncü İş Mahkemesinde 20.1.1955 perşembe günü bakıldı. Dâvaya, işçileri temsilen Avukat Aclan, Denizcilik Bankasını da Avukat Muzaffer çıkmıştı.

İşçilerin avukatı Aclan, bu mahkemede 400 dâva açtığını ve bu dâvalara bakılmasını ileri sürerken hâkim, 400 kişiye birden dâva açtığını söylüyorsunuz, ben 400 dâvaya birden bakmam ,bunların içinden bir dâva alıyorum, netice ne çıkarsa umum işçiye teşmil edilir demiştir.

Banka avukatı Muzaffer isei dâvalara şimdi cevap vermiyeceğini, uzun mehil veril verilmesini istemiş ve müdafaa olarak da karşı tarafın matbu dâva açtığı için kendisine matbu olarak cevap vereceğini söylemiş. Bu yüzden dâva 3 mart 1955 saat 9.30 a bırakılmıştır.

Denizcilik Bankasının avukatının matb uolarak cevap vereceğim, bunun için uzun mehil istiyorum demesindeki mânayı biz doğru ve tatminkâr bir cevap olarak bulamadık. Zira bankanın elinde bir matbaa mevcuttur. Banka istese idi bunu, bir saat içinde matbu olarak da cevap verebilirdi. Bankanın uzun mehil istemesindeki mânayı biz şöyle anlıyoruz:

Ve diyoruz ki, olsa olsa bu, bir kurnazlıktır. Banka, Süleyman Yılmaz ismindeki bir işçi mümessilinin yaptığı bir müracaatı vesile ederek, Hakem Kuruluna başvurarak:

Biz ' hafta tatilinde işçilere şimdiye kadar fazla ücret verdik, bizim fazla ücret verdiğimizi bir zat, işçiyi temsil eden mümessil Süleyman Yılmaz da

(Devamı 2. sayfada)

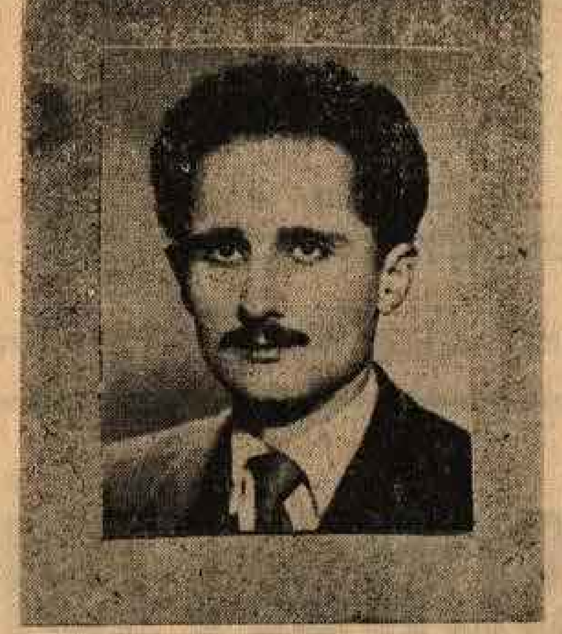
Liman dok sendikası cami altı şubesi idare heyeti üyeleri


Veznedarı Kerim Tepedelen


İkinci başkan Hidayet Volga


Sendika başkanı Enis Çakır


Genel Sekreter Sadi Metin


Muhasib Hüseyin Berber


İdare Kurulu üyesi Mahmut Türdü


İdare Kurulu üyesi Vehbi Özer

10 yıllık sağlık proğramı hazılandı

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı memleketin sağlık işlerini tanzim etmek maksadiyle 10 yıllık bir sağlık programı hazırlamıştır. Bu programın tahakkuku için de bir sağlık sigortası ve bir sağlık bankası kanun tasarısı a vücuda getirmiştir. Bu plânın gerçekleşmesi için bir milyar yüz milyon liraya ihtiyaç görülmektedir. Bu para tedricî surette 10 yıl zarfında alınacak sigorta primlerinden ve müstahzarlardan ve banka gelirlerinden temin edilecektir

Sağlık Sigorta Kanunu ile alınacak aidattan vatandaşın sağlığı gebelik ve analık hallerinde icap eden yadımlar temin edilecektir:

Sağlık Sigortası mecburî ve ihtiyari olaak tatbik edilecektir: Umumî ve mülhak bütçelerle hususi İdare, Belediye, bütçelerinden ve sermayesinden yarısından fazlası bu bütçelerin iştirakiyle kurulmuş müesseselerde, İktisadi devlet teşekkülünde çalışanlar menafii umumiyeye hâdim cemiyetlerden maaş ve ücret alanlar ve İş Kanununu Hükümlerine göre çalışanlar sigortaya girmek mecburiyetinde olan mükelleflerdir: Bunlar aylık kazançlaının yüzde dördünü sağlık sigirtası olarak ödeyeceklerdir:

Ayrıca iş veren müessese de onun yarısını ödeyecektir: Bu mükellefler istedikleri taktirde ödemiş oldukları yüzde dört primin yarısı kadar bir ücret daha vererek karı ve kocalarını veya çocuklarını sigortaya dahil edebilecek[illegible] mıdır:

Açılacak olan yeni sağlık müesseseleri

Bugünkü vaziyette memelketimizde 23307 umumi hastalık yatağı mevcuttur: Sağlık plâniyle bu miktar on senede 58222 ilâvesiyle 80000 e kadar çıkarılacaktır: Yeni açılacak müeseselere gelince bunların 343 ü sağlık merkezleri, 16 sı dinlenme yurdu, 16 sı sanatoryom, 16 sı akıl hastahanesi, 16 sı çocuk hastahanesi, 16 sı doğumevi, 16 sı çocuk yuvası, 16 sı emrazı sariye, 16 sı sağır, dilsiz ve körler müessesesi, 16 sı hemşire okulu, 3 köy ebe okulu, 2 sağlık memuru okulu, 3 cüzzam hastahanesi, 3 kanser arama enstitusü, 1 bakterioloji enstitüsü, 3 kimsesiz çocukları yetiştirme yurdudur:

Sağlık sigortasından istifade edecekler için tâyin edilen istifade müddeti 32 haftadır: İhtiyarî olarak sigortaya dahil edilen yarım primli aile efradı için de 20 haftadır sigorta primini vaktinde ödemeyenler yardımdan faydalanamı[illegible]yacaklardır: Yine ölenlerin cenazeleri sigorta tarafından parasiz olarak kaldırılacaktır:

Söylesem tesiri yok sussam gönül razı değil

Sendikalar çalışma sahasında işçi ile işveren arasında zuhur eden ihtilâf ve haksızlıkları sosyal adalete uygun şekilde halli için çalışan işçi temsilcileridir.

Bugün birçok medenî ve de[illegible]mokratik memleketlerde sendikalar ve sendikacılar bu hakikati tam mânasiyle tanımış, gerek işverenle, gerekse hükûmete muhatap olarak çalışmaktadırlar. Memleketimizde de sendikalar ve sendikacılar 1947 senesinden itibaren kanunen ve nesinden itibaren kanunen ve hükûmetçe tanınmıştır ve bugün yedi sene gibi bir maziye sahip olmuştur. Buna rağmen, memleketimizde halen demokratik zihniyete bir türlü ayak uyduramıyanlar ve uydurmak istemiyenler tarafından sendikalı işçiler tazyika maruz kalmaktadırlar. Bunun neticesi olarak sendika idarecileri ve işçi mümessilleri sudan bahanelerle tazyik altında tutularak kanun yolunda çalışmalarından uzaklaştırmak istemektedirler. Halbuki biz işçiler her zaman işverenlerimizin isteğini ve her an ileri gitmesini istemekteyiz. Bu önsözden sonra burada iki hâdise üzerinde durmak yerinde olur kanaatindeyiz

Denizcilik Bankası T. A. O. Anbarlama Servisine bağlı Ayniye Anbarında çalışan onbeş işçimizin gözü önünde cereyan eden ve tamamiyle haksız olarak sırf bir postabaşının yapmış olduğu muamele, işçiye karşı bir şeye yormak mümkün değildir. Bu vaziyette işverenimizin sorup öğrenmeden yalnız işçilerin sırtından arslan payı alan bir postabaşının sözü ile işçi arkadaşlar gadre uğratılmıştır. İşverenimizin bu gibi hallere lâkayt davranmaları bütün işçiler ve bizleri çok müteessir etmektedir.

Diğer hâdise ise, bundan bir müddet evvel Tophane işyerinde bir postabaşı ile yapılan münakaşadır:

Rıhtım üzerinde otuz kâğıt balyası vardır. Saat onikiye on beş dakika var, balyalar anbara gidecek, mesafesi dörtyüz metre kadardır. Yüz kiloluk el arabası ile yüzelli kilo gelen bir balye, bir işçi ile kaç dakikada gider ve gelir ?Halbuki beri yanda üç tane çekici motor, dört tekerlekli, üç lâstikli araba, bu el arabası ile taşıtılması istenen balyaların yanında hazırdır ve her arabaya on balya yüklenebilen bu arabalar mı, yoksa el arabaları mı daha çabuk iş görür, fakat ısrarı yapan bir postabaşıdır ve haksız da olsa dediği yapılacaktır, fakat bu yersiz iddiada işverenin ve işçinin zararı varmış, bunun ehemmiyeti yok. Bu kadarla kalsa bir şey değil. Bu yüzden altı işçimize yarımşar yevmiye para cezası verilmiştir, fakat işin hazin tarafı Müfettiş Şükrü Beyin ,işçilerden ifade alırken mal yağmurun altında kalmış, sizi alâkadar eder mi, diye işçilere hitabıdır. Şu âciz kafamla yüksek hkimliğinize soruyorum: eGlen ithal malları kimlerindir ve yağmur altında ıslanır, çürür ise kimler zarar eder. Bunu en az sayın müfettiş kadar bu işe hizmet eden işçi de bilir.

İndî karar ile işçiye gözdağı vermek devri, tarih olmuştur. Postabaşılar ,hareketlerini bugünkü iş zihniyetine göre ayarlamaları işçi ve işveren menafatlerine olduğu kadar kendi menfaatlerinin de icabıdır.

Kara Anbarlama Şubesi Yönetim Kurulu İkinci Başkanı ve Tophane İşçi Başmümessili:

Ahmet Kaya

ÖZÜR DİLERİZ

Hasan Aslan Alptan kendisine ait gazetemizde çıkan bir yazı ile ilgili bir mektup aldık. Bazı hususların tetkiki hususunda mektubu Basın Savcısına göstermek icap ettiğinden bu sayımızda mektubunu neşredemedik. Özür dileriz.

SENDİKALI

İstanbul Liman ve dokları gemi sanyii işçileri sendikası yapı kooperatifinden

Teklif isteme ilânı

İstanbulda Darülacize arkasında Kaptanpaşa mahallesinde ve Kadıköy koşu yolunda kooperatifimize ait arsalarda 58.50 metre kare üzerine ikişer katlı ceman 120 ev ve altı ev bir arada blok olarak evlerin inşaatı için kapalı zarf usulü ile teklif alınacaktır.

2 — Teklif alma 19.2 955 cumartesi günü saat 14 den 16 ya kadar Kasımpaşa da liman ve dokları gemi sanayii işçileri sendikası Merkez binasında yapılacaktır.

Adres: Kasımpaşa Geyikli sineması yanında Geyikli apartmanı.

3 — İstekliler belirtilen gün ve saatten en geç bir saat evveline kadar tekliflerini makbuz mukabilinde yukarıda yazılı adrese teslim edecekler ve mütemmim bilgiyi aynı yerden alacaklardır

4 — Teklif yapacaklar tanzim edilen şeraiti mukavele ve fenniye dosyasını (30) Tl. mukabilinde Denizcilik Bankası T.A.O.) Malzeme Müdürlüğü Dikimevi Tophane Kooperatif başkanı Efdal Kurtoğlundan temin edebilirler.

5 — Postada vaki gecikmeler nazarı itibare alınmaz.

6 — Muvakkat teminat (45.000) Tl. dir.

Mühim Not:

İnşaat için lüzumlu olan Demir çimento kapı ve çerçeveler tarafımızdan verilecektir.

Ihtiyarlık sigortası kanunuuun tadil edilmiş yeni şekli

(Geçen Sayıdan Devam).

a) Millî bankalara;

b) Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahvillere;

c) Gayrimenkullere;

d) Sigortalılara mesken inşası için ve bu meskenleri ipotek etmek suretiyle gayrimenkulün değerinin yüzde 90 ı karşılığı olarak:

yatırılmak suretiyle işletilir.

Bu karşılıkların yüzde 40 ı Devlet tahvillerine ve en çok yüzde 25 i de ipotek karşılığı olarak yatırılır.

Madde 32 — İhtiyarlık sigortasının malî bünyesi her beş yılda bir ve gerekirse daha önce, incelenerek alınacak sonuç bir raporla Çalışma Bakanlığına bildirilir.

Madde 33 (Muaddel) — Bir takvim yılı zarfında bu kanuna tabi işlerden aldıkları ücret miktarını, prim ödeme gün sayılarını ve namlarına tahakkuk ettirilen ihtiyarlık primlerini göstermek üzere İşçi Sigortaları Kurumunca sigortalılara senelik birer hesap kartı verilir. Bu hesap kartları muhteviyatına yapılacak itirazların kuruma yazı ile bildirilmesi lâzımdır. Hesap kartlarının sigortalılarca alındığı tarihten itibaren bir yıl geçtikten sonra yapılacak itirazlar nazara alınmaz.

İşverenler ve işveren vekilleri, 29 uncu madde gereğince hazırlanacak nizamnamede hesap kartları hakkında uygulanacağı belirtilecek olan usullere riayet etmeye mecburdur.

Madde 34 — (6391 ile mülga).

Madde 35 — Bu kanunla yükletieln vecibeleri yerine getirmiyen işveren veya işveren vekili hakkında 100 liradan 1000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. İşveren veya işveren vekili İşçi Sigortaları Kurumunun bu yüzden husule gelen zararlarını da ayrıca öder.

Madde 36 — Herhangi bir devreye ait aylığını o devre iptidasından itibaren üç yıl içinde alamıyanların bu devreye ait aylıkları ödenmez.

Madde 37 (Muaddel) — İhtiyarlık Sigortasından aylık almakta iken yabancı memleketlere giden kimselere yabancı ülkelerde kaldıkları müddete ait aylıkları verilmez. Bunlardan en geç 5 yıl içinde tekrar memlekete dönenlere, döndükleri tarihi takip eden ay başından itibaren, aylıkları ödenmeye devam olunur.

Madde 38 (Muaddel) — İşçi Sigortaları Kurumu, aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için gerekli belgeler tamamlanınca bağlanacak aylıkları ve yapılacak toptan ödemeleri en geç 1 ay içinde hesap ve tesbit ederek ilgililere yazı ile bildirir.

Sigortalılar ve bunların hak sahipleri, kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere 3 ay içinde yetkili İş Mahkemesine başvurarak kurumun kararına itiraz edebilirler. Bu itiraz kararın tatbikini durdurmaz. Dâvalar, Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanununun seri muhakeme usulü hükümlerine göre görülür.

Madde 39 — İşçi Sigortaları Kurumu aylık veya toptan ödeme işlemle

(Devamı var)

Bir sendika işçisinin 6 liralık yövmiyesini 3 liraya indirmek için çalışıyor

(Baştarafı 1. sayfada)

lar arasında hayret uyandırmıştır. Meseleye kısaca temas edelim:

Bir müddet evvel Liman Tahmil Tahliye işçileri sendikası toplulukla bir iş ihtilâfı çıkarmış varılan anlaşmaya göre de işveren Banka işçilere iş vermediği günler için yol, yemek gibi zarurî masraflara karşılık (600) kuruş asgarî ücret vermeyi iki taraf arasında imzalanan bir protokol mucibince kabul etmiştir.

Şimdi yukarıda ismi geçen ikinci sendika bazı saf ve cahil işçileri kandırarak imzalarını toplamış ve işverene şöyle bir müracaatta bulunmuş

— Biz iş verilmediği günler için (3) lira verilmesini istiyoruz.

— Tabiî işveren işçilerin bu isteğini kabul ettiği takdirde, iş verilmediği günler (600) kuruş yerine (3) lira verilecektir.

Bu durum karşısında Liman Tahmil Tahliye işçileri sendikası bir beyanname ile durumu işçilere bildirmiştir.

Beyannamenin suretini aynen sütunlarımıza geçiriyoruz.

Senin yardım ve bağlılığının kuvveti ile bundan bir müddet evvel Sendikamız topluluklukla bir iş ihtilâfı açarak işverenden işçiye iş verilmediği günler için yaptığı masraf karşılığı olarak işçiye asgarî ücret verilmesini istemişti.

Biz işçiye iş verilmiyen günler için ücret isterken, Hakem Kurllu ve diğer alâkalı makamlar huzurunda müdafaa olarak diyorduk ki

İşçilerimiz her sabah saat 7 de işyerine mecburî geliyor ve saat 10 ile 11 e kadar işyerinde bekliyor, işçiye iş verilmiyen bugünlerde işçiye yemek de verilmiyor ve bu sebeple iş verilmiyen işçiler o günü öğle yemeğini dahi dışarıda yemeğe mecbur oluyor. Bu sebeple her işçi böylece dört beş lira masraf yapıyor. Halbuki işveren, bazı işçilere iş vermediği gibi, ücret veya yevmiye de vermiyor. Mademki işveren işçiye iş vermediği için yevmiye de veremiyor, hiç olmazsa işçinin yaptığı yol masrafı ve dışarıda yediği yemek masrafı karşılığı olarak işveren en az ücretimiz olan asgari ücreti iş vermediği işçiye versin ve birçok uğraşmadan sonra bunu bankaya kabul ettirdik. Böylece iş verilmiyen işçiye en az ücretimiz olan 6 lira verilmesi garanti altına alınmıştı. Bu hususta yapılan protokol eklidir ve iş verilmiyen günlere ücret verilmesini sağlayan maddenin altı çizilmiştır. Sen de oku anla. Denizcilik Bankası daha o zaman iş verilmiyen günlere 6 lira asgarî ücret verecekti. Fakat bir kısım işçiyi tensikata tâbi tutup çıkaracağını söylemeleri üzerine biz kimsenin ekmeğine mâni olmıyalım diye kadroya bağladık.

Şimdi yeni kurulan Liman Yükleme - Boşaltma Servisi Deniz İşçileri Sendikası, bizim Denizcilik Bankasına iş verilmiyen işçilere 6 lira asgarî ücret verilmesini kabul ettirdiğimiz ücreti 3 liraya indirmektedir. Eğer onlar iş verilmeyen günlere asgarî ücretin verilmesi hususunda bizim Denizcilik Bankasına kabul ettirdiğimiz ücretin derhal verilmesini veya iş verilmiyen günlere 6 lira verilmesinde başka 3 lira daha verilmesini isteseydiler kendilerine teşekkür ederdik. Fakat onlar bunu yapmadılar.

Üstelik iş verilmeyen günlere işçiye asgarî ücret olarak 6 lira olarak verilmesini karara bağladığımızı 3 liraya indirmektedirler.

İşçi arkadaş:

Bir kere düşün, asgarî ücret nedir) Asgarî ücret demek, işçinin eline geçen en az ücret demektir. Biz bankaya, işçiye 6 liradan az ücret vermiyeceksin dedik ve kabul ettirdik. Hakem Kurulu da Tahmil Tahliye işçilerine iş verilmediği günlerde dahi yemek ve yol masrafı karşılığı olarak en az ücret olan 6 lira verilecektir. Hususunu karara bağladığı halde ve biz şimdi bu 6 lirayı 8 liraya çıkartmağa çalışırken:

Yeni kurulan Liman Yükleme - Boşaltma Servisi Deniz İşçileri Sendikası idarecileri kalkıyor, sizden imza topluyor ve sizin bu imzanızı işverene götürüyor, diyor ki:

İşçi iş verilmeyen günler için yemek ve yol masrafı için Hakem Kurulunun 6 lira verilsin şeklinde verdiği kararını ve sizinle İstanbul Liman Tahmil ve Tahliye İşçileri Sendikasının iş verilmiyen günler için işçiye 6 lira verilmesi hakkında yaptığı anlaşm aile işçiye verilecek 6 lirayı istemiyor, bize en az 6 lira asgarî ücret değil 3 lira asgarî ücret veriniz, işçi de bunu kabul etmiştir ,işçi bunu istiyor. İşte işçinin imzası. Görülüyor ki, yeni kurulan sözde işçi hakkını arayaca ksendika, işverene verdiği bu imzalarınızla burada izahı uzun sürece mağduriyete sürükliyecektir.

Şimdi: Biz 6 lira protokolumuzu 3 liraya indirmeğe çalışan ve işçinin imzasını alıp işverene vermek suretiyle bu işi yapan Liman Yükleme - Boşaltma Deniz İşçileri Sendikası idarecilerine soruyoruz?

Beyler, siz işçi sendikası mısınız? Yoksa işveren sendikası mısınız? Eğer işçi sendikası iseniz? Bizim [illegible] lira olarak karara bağladığımız ücreti 3 liraya nasıl indirirsiniz? Yok eğer işveren sendikası iseniz? İsminizdeki işçi sendikası kelimesini kaldırmanızı tavsiye ederiz. Yok eğer şahsî menfaatiniz için işçi menfaatini feda etmeğe uğraşıyorsanız Allah sizi muvaffak etmiyecektir. İşçi arkadaş:

İşçi dâvasını kavramış bir cemiyet olarak seni ikaz etmeyi bir vazife bildik, çünkü aynı zamanda senin ücretinle birlikte bizim de ücretimiz inecektir. Saygılarımızla.

İstanbul Liman Tahmil ve Tahliye İşçileri Sendikası İdare Heyeti.

Belediye gelirleri

(Baştarafı 1 incide)

şehirde lüks semtleri, ültra lüks Amerikan arabalarını görmek fırsatını bulmuştuk. Rivayete göre,

Adanalı milyonerlerin sayısı 25 30 civarında imiş. Bunların kazançları ise yine rivayetlere göre memleketimiz ölçülerin iaşan seviyelere varmakta imiş. Maamafih bu servet debdebe ve ihtişamı rivayetlere dayanmak suretiyle tasvire pek lüzum da yoktur.

Dikkatli bir göz memleketin en lüks barlarının bu şehirde toplanmış olduğunu gördükten sonra esasen bu büyük kazançlar hakkında kafi bir fikir sahibi olur. Bu muazzam kazançla bir bakıma da bu günkü vergi sistemimizin bir neticesidir. Bir defa ziraî kazançların vergi dışı bırakılması diğer taraftan gelir vergisi teşebbüslerinin en çok %35 nisbetine dayanması böyle bir netice doğurmaktadır.

Diğer taraftan Adana en pis şehirlerimizden birisidir. Yağmurlu havalarda diz boyu çamura saplanmaktan sokaklarda yürümek imkânsızdır. Bundan başka kenar mahallelerin perişan hali ve sokaklardaki insanların derbeder ve perişan vaziyetleri gözden kaçmamaktadır. İşte süratle berteraf edilmesi gereken tezat buradadır. Adana belediyesi acaba milyoner hemşehrilerinden daha yüksek beledî vergiler tahsil etmek suretiyle şehrin bugünkü perişan manzarasını, Avrupanın herhangi bir sanayi şehrinin arzettiği medeni manzaraya kalbe demez mi?

Bir dâva ve bir mütalaa

(Baştarafı 4 üncüde)

yazılı olarak bankamıza yaptığı müracaatta söylemiştir. Bu ücretin indirmesini talep ediyoruz, demiştir.

Galiba şimdi banka istiyor ki Hakem Kurulu, işçinin hafta tatili ücretini indirsin, Hakem Kurulunun bu kararını banka alsın ve bunu mahkemeye vererek bu mevzuda Hakem Kurulunun verdiği bir karar vardır. Mahkeme bu karardan sonra bu dâvaya bakmaya salâhiyetli değildir desin ve işin içinden çıksın.

Duruşma sırasında bulunan avukatlar da durumu dikkatle takip etmişlerdir. Bu arada Tramvay İdaresi avukatı Sendikalar Birliği avukatları ve diğer birçok iş avukatları da işçilerden izahat alarak dâvanın sebebini soruyorlardı. Dâva işçiler tarafından avukatlara anlatıldığı zaman, avukatlar da bu dâvanın kaybedilecek ihtimalinin kuvvetli olduğunu ve işçinin aleyhine tecelli olacak bir dâvada yüzlerce işçinin birden dâva açmalarının doğru bir hareket olmadığını, çünkü kaybedildiği takdirde her işçiden ayrı ayrı mahkeme masrafı ve diğer tarafın avukat ücreti alınacağını ve bunların işçiler için iyi netice olmıyacağını söyliyerek bir nümune dâvanın açıldıktan sonra müspet netice çıktığı zaman diğer işçilere tatbikinin daha uygun olacağını söyliyerek hâkimi teyid ediyorlardı. Netice merakla beklenmektedir.

Denizcilik Bankası işçilerine ikramiye verecek

(Baştarafı 1 incide)

ve 6212 numaralı kanun şümulüne giren müessese işçilerinin, yine kabul edilen 3008 sayılı iş kanununun muaddl birinci maddesindeki evsafa uygun olması şart koşulmaktadır. Bu hal karşısında Denizcilik Bankası işçilerinden yalnız karada çalışan işçiler bu hakka sahip bulunabileceklerdir. Zira denizde çalışan işççiler için 6379 numaralı Deniz İş Kanunu mer'î bulunduğundan, 3008 numaralı kanun çevresinden hariç tutulmuşlardır. Temettü ikramiyelerinden bu topluluğunda istifade edip edemiyeceği izaha muhtaçtır ki Vekiller Heyetinin gün tesbitinde, en mühim olan bu noktanın açıkça tefsiri beklenmektedir.

Diğer taraftan yine 6452 sayılı kanun işçi vasfını haiz olanlara aldığı ücret hangi sistemle olursa olsun bir aylık tutarı geçmemek suretiyle ilâve tediye yapılacağını bildirerek azamî haddi tayin tmektedir. Buna göre o miktardan daha az bir tediye yapılabilmeside bahis mevzuu görülebilecektir.

İşçilerimize ödenmesi tkarrür eden bu ilâve ücretin, Vekiller heyetince yapılacak gün tayini sırasında mahrumiyete sebep olmayacak bir izahla temini arzulamaktadır.

İşçilerin kıdem tazminatı yanlışmı ödeniyor

(Baştarafı 1 incide)

lecekse kıdem ikramiyesini yeni işveren ödeyecektir. Ezcümle hükümet tarafından bir işletmeye el koyma halinde (ve işyerinde işçilerin çalışma mükellefiyeti bulunduğu takdirde) kıdem ikramiyesini evvelki işveren değil fakat yeni işveren olan idare tediye ile mükellef olur. Bu yazı Temyiz Mahkemesinin 14—12—1949 ve 19/15 sayılı tavsiye iştihat kararı gereğince mükellef olur.

Maamafih kanun (salahai hüküm) mevcut bulunacağı da kabul ediliyor. Burada (hüküm) tabirini kanaatimizde devir veya intikale müteallik yapılacak olan hukukî muameleye (Ekseriya bir akidde) dercedilecek kıdem ikramiyesiyle alâkalı hüküm olarak anlamak lâzımdır. Yok hususî kanuna müsteniden bir Vekiller Heyeti kararını (koordinasyon) da yanılarak yapılacak olan intikaller için bu kararda bir taraflı olarak kıdem ikramiyesini evvelki işverene yükletmek doğru olmaz.

Kongreye dâvet

İstanbul Liman Dokları Gemi Sanayii İşçileri Sendikası Yapı Kooparatifi Ortaklığından:

5.3.1955 Cumartesi günü saat 14 de Kasımpaşa Ünal Sineması salonunda yıllık Genel Kurul toplantısı yapılacağınndan bütün üye arkadaşların menfaatleri icabı mühim kararlar verilmesi gerektiğinden teşrifleri rica olunur

Gündem:

1 — Yoklama

2 — Açılış ve Kongre divanı seçimi.

3 — Çalışma raporu.

4 — Hesap raporu.

5 — İdare kurulu seçimleri.

6 — İnşaat durumu.

7 — Dilekler.

8 — İdare Kuruluna tam selâhiyet verilmesi.

SAHİBİ
Deniz - İş Federasyonu

Yazı İşleri Müdürü
MEHMET ALİ SARI

Teknik Sekreter
ENVER EBCİ

Basıldığı yer: Vakit Matbaası

SENDİKALI
DENİZ-İŞ

MEDENİYET; MÜSPET İLİM VE İŞÇİNİN EMEĞİYLE MEYDANA GELİR!

Sayı: 58 — 15 Şubat 1955 Salı 15 günde bir Salı günleri çıkar. Fikrî, içtimaî, iktisadî işçi gazetesi FİATI: 10 KURUŞ

Denizcilik Bankası işçilerine ikramiye verecek

Bu hususta beyanatta bulunan sayın umum müdür Yusuf Ziya Öniş, çıkarılan menfi şayiaların doğru olmadığını, yalnız Deniz işçilerinin durumunun tedkik edildiğini söyledi

İktisadî dvlet teşekküllerindeki işçilere birer maaş nisbetind ki işçilere birer maaş nisbetinde ikramiye verilmesini amir kanunun bugünlerde bir münakaşa mevzuu haline geldiği ve bu arada Denizcilik Bankasının menfi bir karara vardığına dair haberler işçiler arasında endişe uyandırmıştır.

Sendikalara baş vuran işçiler netice itibariyle kanunî hak karşısında idarî kararın hâkim olamıyacağını bildirerek, durumun mesul makam taraından açıklanmasını istemişlerdir. n

Bu hususta Denizcilik Bankası Umum Müdürü Yusuf Ziya Öniş le ikramiyenin verilmiyeceğine dair alındığı söylenen prensip kararının doğru olmadığını söyleyerek demiştir ki:

"— Biz yüzde 51 i devlet sermayesi ile idare dilen bir müessese olarak kanunun icabını yrine getireceğiz. İşçilerimiz ikramiyelerini alacaklar.,,

Yirmi bin civarında işçi kütlesini sevindirecek olan bu haberi verirken 26.1.1955 tarihinde kabul edilen 6452 numaralı kanunda tasrih edilmeyen bir nokta yine de ayrı bir tetkik mevzuu olmak istidadını göstermektedir.

İkramiyeyi alacak olan 3460

Devamı 2 inci sayfada

Belediye gelirleri

Prof. Orhan Tuna

belediye gelirlerinin gayet ehemmiyetli rolü olduğu aşikârdır. Ancak memleketimizde belediye gelirlerinin ötednbri düşük bir seviye arzetmesi bu imar ve ihya işini esaslı şekilde aksatan bir âmildir. Avrupa memleketlerinde belediye gelirlerini bizimkilerle kıyasladığımız takdirde bu sahada ne kadar fena durumda olduğumuz meydana çıkar. Kabahat kimindir.? Bunu tayin etmek o kadar müşkül değildir. Bir defa belediyelere ait olması icap eden bazı hizmetleri bizzat devlet ifa etmekte ve pek tabii olarak da bu kabil hizmetlerden elde olunan gelirlerden belediyelerimiz mahrum kalmaktadır. Diğer taraftan belediye resim, harç ve vergileri hemşehrilerin gelirleriyle âhenktar değildir. Filhakika bu sıralarda gazetelere intikal eden bir havadis büyük şehirlerimizden biri olan Adananın bir yıl içindeki beledî gelirinin üç milyon lirayı dahi bulmadığını göstermektedir. Bu havadiste zikri geçen miktarın hakikatle ilgisini maalesef tahkik imkânını bulamadık. Ancak belediyelerimizin gelirlerinin imrenilecek bir seviyede olmadığı da malûmdur. Meselâ gazete havadisinde mevzubahis olan Adana hususiyle son yıllarda büyük bir inkişafa mazhar olmuştur. İkinci Cihan harbinden sonra başlıyan devrin şartları bu vilâyette bir taraftan sanayi ve ticaret sahasında hummalı faaliyetlere yol açmış ve Adana memleketimizin bel libaşlı "zengin,, beldesi haline gelmiştir. Bundan iki yıl önce Adana ve havalisini ziyaretimizde

Devamı 2 inci sayfada



Sayın Cumhurreisimiz Celâl Bayar bir işçi yemekhanesini ziyaretinde işçiler arasında...

Izmir liman tahmil tahliye işleri mütahitten alındı

— İzmir Liman İşçilerini senelerdenberi üzüntü içinde bırakan ve müteahhitle araların da sonu gelmiyen hadise ve ihtilaflara yol açan dava, Münakalat Vekâletinin teşebbüsü ise, Denizcilik Bankası müteahhitle olan mukavelesini feshetmiştir.

Böylelikle tahmil tahliye işçileri bundan böyle araya hiç bir mutavassıt girmeksizin doğrudan doğruya Denizcilik Bankasına bağlanacaktır. ,

Hatırlarda olduğu üzere bu ihtilâflardan mütevellit tahmil, tahliye işçileri tarafından bir müddet evvel grev mahiyetinde bir işi bırakma teşebbüsüne geçilmiş ve mesulleri halen muhakeme edilmektedir.

Bir sendika işçisinin 6 liralık yövmiyesini 3 liraya indirmek için çalışıyor (!)

Denizcilik Bankası Liman Tahmil Tahliye servisi deniz kısmında son zamanlarda ikinci bir sendika kurulmuş olduğunu evvelki sayılarımızda bildirmiş, ve bu sendika idarecilerinin işçi menfaatleri aleyhinde nasıl çalıştıklarına dair bir çok misaller vermiştik.

Yükleme boşaltma servisi deniz işçileri sendikası ismini taşıyan bu sendikanın son zamanlarda işçi aleyhine giriştiği bir hareket gerek aklı başında işçiler ve gerekse sendikacı

(Devamı 2 ncide)

Liman dok sendikası Kasımpaşa şubesinin bir prensip kararı

Denizcilik Bankası Haliç tersanesinde bir müddet evvel işçi mümessilleri toptan istifa etmiş olduklarını evvelki sayılarımızda sebepleriyle beraber bildirmiştik.

Liman Dok Gemi sanayii işçileri sendikası Kasımpaşa şubesi yönetim kurulu bu mevzuu önemle ele almış yeni mümessil seçimlerinin bir an evvel yapılması hususunda ilgili makamlar nezdinde teşebbüse geçmeğe karar vermiştir. Sendika idare heyeti bu arada çok mühim sayılacak bir prensip kararına da varmıştır.

Bu karara göre Kasımpaşa şubesi üyelerini olağanüstü bri toplantıya davet edecek ve bu toplantıda sendikanın göstereceği mümessil namzetleri tesbit edecektir.

Bu toplantıda tesbit edilecek namzetlere karşı cephe alanlar, aleyhinde propaganda yapanlar, ayrı liste çıkaranlar, kendilerini mümessil olarak namzet koyanlar sendikaya karşı cephe almış sayılacak ve sendika ana nizamnamesinin maddei mahsusasına göre cezalandırılarak sendikadan ihraç edileceklerdir.

Kâmil Idil Vekâlet emrine alındı

İşçi Sigortaları kurumu Umum Müdürü Doktor Kâmil İdil'in Vekâlet emrine alındığını bildirmektedir.

Bilindiği gibi bundan iki ay evvel işçi sigortaları muamelâtında yolsuzluk bulunduğuna dair yapılan bazı ihbarlar sonunda Kâmil İdil'e üç aylık mecburi izin verilmişti. Maliye ve Çalışma vekâleti müfettişleri, yaptıkları tahkikat sonunda Umum Müdürlüğün muemelâtında usulsüz alım ve satım yapıldığını tesbit etmişlerdir.

Bunun üzerine Kâmil İdil'in vekâlet emrine alınması için Başvekilden de gerekli müsaade alınmıştır .

işçilerin Kıdem tazminatı yanlışmı ödeniyor ?

3008 sayılı kanunun 13 üncü maddesi gereğince bir işyerinde (3) yıl ve daha fazla yıllar çalışmış bulunan işçi işveren tarafından işinden çıkarıldığı takdirde beher senesine işçinin en son almış bulunduğu ücreti hesap edilerek 15 günlük ücret ödenir.

İşçinin hizmeti tam iş yılından birkaç ay veya birkaç gün eksik olursa işverenlerce o yılki hizmeti kaydından sayılmaz ve o sene; mahsuben para verilirdi.

Halbuki İstanbul Üniversitesi medenî hukuk ve iş hukuku profesörü Dr. Ferid Hakkı Saymen Türk İş Hukuku isimdeki kitabında bu husus hakkında aynen şöyle denilmektedir:

Ferdî iş münasebatı hükümleri faslının 602—603 sayfaları kıdem tazminatı kısmında (B):

(Esas itibariyle ikramiyeyi işveren öder. İşçi işe başladığı günden akdin feshi tarihine kadar aynı iş verenin emrinde çalışmış ise mesele yoktur. Hattj fâsılalı olmakla beraber aynı işveren hizmet etmiş ise, işveren kıdem ikramiyesini ödeyecektir. İşyeri başkasına intikal etmiş ise kıdem tazminatını bu intikal devresinden işveren aynı evvelki işveren ödeyecektir.

(İş K. M. 13) İşyeri intikal edip faaliyet sahasını değiştirmiyecekse ve evvelki işçileri istihdam etmekte devam edi

Devamı sahife 2

Ham madde buhranı

Yün İplik sanayiinde hüküm süren ham madde buhranı neticesinde bir çok işyerlerinin kapandığını ve bu arada binlerce işçinin işsiz kaldığını yazmıştık. Bu işçiler arasında 5 — 6 aydan beri işsiz kalan kalifiye işçilerde bulunmaktadır. Bunlardan bir kısmı uzun müddet iş bulmak ümidiyle bir çok iş yerlerinin kapılarını aşındırdıktan sonra meslek değiştirmek zorunda kalmışlardır. Meslek değiştiren işçiler arasında gazete müvezziliği seyyar satıcılık ve hamallık yapanlar vardır.

Diğer taraftan öğrendiğimize göre bu sanayideki işsizlik karşısında iş ve işçi bulma kurumu Tekstil Örme Sanayii işçileri sendikasına müracaatla işsiz kalan işlere iş bulacağını bildirmiştir. İşçi mümessilleri de dünden itibaren Sendikanın Eyüp şubesine müracaat eden ve 2000 e yakın olduğu söylenen işçileri 30 kişilik guruplar halinde İş ve İşçi Bulma Kurumuna yollamağa karar vermiştir.